

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Kocourka a soudkyň Evy Šonkové a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **A. K.**, zast. Mgr. Pavlínou Zámečnickovou, advokátkou, se sídlem Milady Horákové 1957/13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 1. 2024, č. j. OAM-1352/ZA-ZA11-ZA19-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 19. 11. 2024, č. j. 33 Az 6/2024-40, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek spočívající v tom, že až do skončení řízení o kasační stížnosti se pozastavují účinky rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 19. 11. 2024, č. j. 33 Az 6/2024-40, a rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 1. 2024, č. j. OAM-1352/ZA-ZA11-ZA19-2023.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 1. 2024, č. j. OAM-1352/ZA-ZA11-ZA19-2023. Tímto rozhodnutím byla zamítnuta žádost stěžovatele o mezinárodní ochranu podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, jako zjevně nedůvodná.

[2] Stěžovatel s kasační stížností spojil návrh na přiznání odkladného účinku. Uvedl v něm, že pokud by kasační stížnosti odkladný účinek přiznán nebyl, vznikla by mu větší újma, než jaká by jeho přiznáním vznikla jiný osobám, a znamenalo by to nerespektování zásady *non-refoulement*. Přiznání odkladného účinku není v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Konkrétně uvedl, že vycestování do země původu by pro něj mohlo znamenat ohrožení jeho zdraví či života. Během války mezi Arménií a Ázerbájdžánem v roce 2020 totiž dezertoval z arménské armády. V rámci účasti na ozbrojeném konfliktu zažil mnoho traumatizujících zážitků a trpí posttraumatickou poruchou. Obává se, že by po návratu do Arménie byl opětovně nucen narukovat a účastnit se dalších bojů, čemuž nasvědčuje i skutečnost, že mu již bylo doručeno oznámení Branné a náborové služby Ministerstva obrany Arménské republiky, kterým byl vyzván, aby se dostavil na vojenský územní odbor. Potenciální další vojenskou službu považuje za hrozbu nelidského a ponižujícího zacházení. Navíc mu hrozí trestní postih ze strany arménských orgánů za dezerci, vyhýbání se výkonu vojenské služby a za činy, za které jsou momentálně trestně stíháni stěžovateli nadřízení z armády. Hrozba

vzniku nového ozbrojeného konfliktu je přitom s ohledem na vyhrocené vztahy mezi Arménií a Ázerbájdžánem stále vysoká. Stěžovatel rovněž podotkl, že krajský soud přiznal odkladný účinek žalobě.

[3] Žalovaný ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvedl, že dle jeho názoru není návrh s ohledem na skutkové okolnosti věci důvodný. Ani žalobce v něm neuvedl skutečnosti, které by nasvědčovaly splnění podmínek pro přiznání odkladného účinku. Žalovaný dodal, že respektování pravomocných rozhodnutí správních orgánů představuje důležitý veřejný zájem.

[4] Kasační stížnost v nynější věci nemá ze zákona odkladný účinek (§ 32 odst. 2 a 5 zákona o azylu). Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, jsou-li splněny tři materiální předpoklady: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí musí pro stěžovatele znamenat újmu; 2) újma musí být pro stěžovatele nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; 3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS). Uvedené předpoklady musí být naplněny kumulativně.

[5] Pro posouzení, zda jsou splněny výše uvedené předpoklady, je třeba, aby stěžovatel dostatečně určitě tvrdil, jakou újmu by mu mohly právní následky rozhodnutí přivodit, a dále z jakých konkrétních okolností to dovozuje. Je také povinen osvědčit, že újma, které by mohl být vystaven, je nepoměrně větší než újma, která přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám. Ohledně naplnění podmínek pro přiznání odkladného účinku nese stěžovatel břemeno tvrzení a také břemeno důkazní.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil stěžovatelův návrh a dospěl k závěru, že jsou splněny předpoklady pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Stěžovatel srozumitelně, konzistentně a věrohodně vylíčil své obavy z návratu do země původu, jakož i následky, které by pro něj mohl návrat mít. Tyto obavy jsou natolik závažného charakteru, že pokud by byly odůvodněné, znamenaly by pro stěžovatele nepochybně citelnou újmu. Nejedná se nadto o obavy, které by neměly z objektivního hlediska reálné základy. Je obecně známo, že politické vztahy mezi Arménií a Ázerbájdžánem jsou velmi nestabilní a značně proměnlivé, přičemž mezi oběma zeměmi proběhlo v nedávné minulosti několik ozbrojených konfliktů. Není tedy vyloučeno, že dojde ke konfliktům dalším, a to i s ohledem na velmi nestabilní geopolitické prostředí. Stěžovatel tvrdí, že se těchto konfliktů aktivně účastnil, dokud z armády nezběhl, přičemž od té doby trpí psychickými problémy. Stěžovatelovu účast v konfliktu, stejně jako tvrzení o jeho špatném psychickém stavu, nezpochybňuje ani žalovaný. Rovněž je třeba poukázat na to, že je běžnou praxí orgánů veřejné moci ve většině zemí světa trestně postihovat dezerci. Stěžovateli by tedy v případě návratu do země původu mohlo reálně hrozit opětovné narukování do armády (čemuž napovídá i předložené oznámení vojenského orgánu), a tedy i ohrožení jeho života, případně trestní postih.

[7] Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že stěžovatel může být nucen vycestovat do země původu i v případě, že nebude vyhověno jeho kasační stížnosti. Je však třeba poukázat na skutečnost, že důvody, kterými stěžovatel podepřel svoji žádost o přiznání odkladného

pokračování

účinku, jsou v podstatě shodné s těmi, pro něž žádal o mezinárodní ochranu. Pokud by Nejvyšší správní soud kasační stížnosti vyhověl a stěžovatel by mezitím musel opustit území České republiky, načež by byl opětovně nucen účastnit se vojenských operací nebo by byl arménskými úřady potrestán za zběhnutí, přišel by fakticky o možnost vrátit se do České republiky, a tudíž by jeho úspěch v řízení o kasační stížnosti pozbyl smyslu. To, zda jsou stěžovatelovy obavy skutečně odůvodněné a azylově relevantní, bude předmětem posouzení důvodnosti kasační stížnosti jako takové (bude-li shledána přijatelnou) a Nejvyšší správní soud je nemůže z tohoto úhlu pohledu hodnotit v rámci posuzování žádosti o přiznání odkladného účinku. Je tedy třeba vycházet z toho, že odůvodněné a azylově relevantní být mohou, a tudíž je namístě přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

[8] Je taktéž pravdou, že rozhodnutí žalovaného není rozhodnutím o správním vyhoštění; k vydání tohoto rozhodnutí by však mohl žalovaný v důsledku nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti přistoupit. Nejvyšší správní soud v této věci odkazuje na usnesení ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011-100, ve kterém vyslovil názor, že *„je sice pravdou, že k bezprostřednímu opuštění území ČR by mohl být stěžovatel donucen až v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, nicméně tato skutečnost nemůže být podle názoru Nejvyššího správního soudu důvodem k zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Jen stěží lze předpokládat, že cizinec má předejít případné nenahraditelné újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území ČR a vystavovat se riziku, že mu bude uděleno správní vyhoštění, s nímž je navíc vždy spojen zákaz pobytu v ČR na určitou dobu.“*

[9] Újma, která by stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti hrozila, je pak v každém případě výrazně větší než újma, která by přiznáním odkladného účinku hrozila třetím osobám. Nejvyššímu správnímu soudu ostatně není známo, že by v důsledku přiznání odkladného účinku mohla hrozit jakákoliv újma třetím osobám, neboť žádná taková skutečnost nevyplývá ze soudního spisu ani nebyla tvrzena žalovaným.

[10] Nejvyšší správní soud je rovněž toho názoru, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti za stávajících okolností nedojde k ohrožení žádného důležitého veřejného zájmu. Povinnost tvrdit a doložit, že by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem, stíhá primárně žalovaného, jenž k této otázce ve svém vyjádření k návrhu uvedl toliko to, že respektování pravomocných správních rozhodnutí představuje důležitý veřejný zájem. Toto tvrzení však ob stojí pouze v obecné rovině, ale ne ve vztahu k projednávané věci. Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti slouží k ochraně stěžovatele před újmou, která by mu vznikla výkonem rozhodnutí krajského soudu a rozhodnutí žalovaného ještě předtím, než bude rozhodnuto o kasační stížnosti. Je třeba vycházet z premisy, že Nejvyšší správní soud může rozhodnout ve věci samé opačně než soud krajský, a újma vzniklá stěžovateli by pak byla z materiálního hlediska zcela neoprávněná. Jedná se tedy o opatření preventivní, které samo o sobě nijak nezpochybňuje či neznevažuje rozhodnutí krajského soudu či žalovaného. Kromě výše uvedeného možnost vzniku jakékoliv újmy veřejným zájmům nevyplývá ze spisové dokumentace.

[11] Nejvyšší správní soud ve výroku tohoto usnesení stanovil, že odkladný účinek kasační stížnosti se vztahuje na účinky rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 19. 11. 2024, č. j. 33 Az 6/2024-40, i rozhodnutí žalovaného (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 16. 6. 2020, č. j. 8 Azs 339/2019-38, č. 4039/2020 Sb. NSS).

[12] Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že usnesení o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je pouze rozhodnutím předběžné povahy a nelze na jeho základě předjímat, jak bude rozhodnuto o kasační stížnosti samotné.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. ledna 2025

Tomáš Kocourek
předseda
senátu